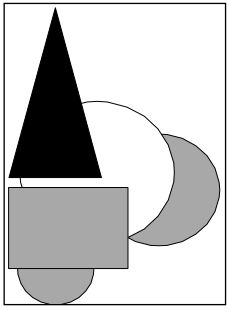

*STICHTING BMG
JAARVERSLAG 2012*

STICHTING BEHOUD VAN MONUMENTEN IN GAASTERLÂN-SLEAT

JAARVERSLAG 2012 VAN DE STICHTING TOT BEHOUD VAN MONUMENTEN IN DE GEMEENTE GAASTERLÂN-SLEAT

De gemeenteraad heeft op 9 april 1991 besloten tot het oprichten van een stichting, die de naam “Stichting tot Behoud van Monumenten in de gemeente Gaasterlân-Sleat” draagt.

De notariële akte werd op 17 maart 1992 verleden bij notaris Mr. G.A. de Gelder te Balk.

Het besluit tot oprichting van de stichting is door Gedeputeerde Staten van de Provincie Fryslân goedgekeurd bij besluit van 3 juni 1992.

De Rijksdienst voor de Monumentenzorg te Zeist liet op 22 juni 1992 weten dat de stichtingsakte voldoet aan de te stellen eisen om als een rechtspersoon te kunnen worden aangemerkt.

Het doel van de stichting is het bevorderen van de instandhouding van de monumenten als bedoeld in de Monumentenwet 1988, voor zover gelegen binnen de grenzen van de Gemeente Gaasterlân-Sleat.

De stichting is ingeschreven bij de kamer van Koophandel en Fabrieken in de Provincie Fryslân te Leeuwarden en is geregistreerd onder no. 41004215.

De formele juridische overdracht van de rijksmonumenten aan de Stichting BMG heeft op 26 november 2002 bij notaris Mr. A.J. Nicolai te Balk plaatsgevonden.

Bestuurders van de Stichting waren in 2011:

- Voorzitter: de heer ing. J. Belksma te Rijs (raadslid)
- Secretaris+ administratie: de heer J. de Vries te Balk (persoonlijke titel)
- Penningmeester: de heer J.B. van Vegten te Balk (raadslid)
- Bestuurslid: de heer B. Bonnema te Franeker (wethouder)
- Bestuurslid: vacant;
- Adviseur sedert 2008 de heer H. Haitzma (monumenten-ambtenaar gemeente Gaasterlân-Sleat) tot 31-12-2012

Zoals hierboven is verwoord is er in het bestuur een functie vacant. Het bestuur heeft besloten deze functie nog niet in te vullen in afwachting van de ontwikkelingen in verband met de fusie van de gemeenten Gaasterlân-Sleat, Lemsterland en Skarsterlân, die samen de nieuwe gemeente De Friese Meren zullen vormen.

In het verslagjaar werden 4 bestuursvergaderingen en een viertal werkbijeenkomsten gehouden. De werkbijeenkomsten stonden in het teken van de voortgang van de uit te voeren werkzaamheden aan de monumenten.

Er waren in het verslagjaar wel contacten met vertegenwoordigers van de gemeenten Lemsterland en Skarsterlân. Het doel is na te gaan of het zinvol is het werkgebied van onze stichting BMG t.z.t. uit te breiden met de twee genoemde gemeenten, parallel aan de vorming van de nieuwe fusiegemeente De Friese Meren (voorlopige werknaam). De contacten hebben overigens niet tot nadere afspraken geleid.

Objecten

Onderstaand een overzicht van de belangrijkste werkzaamheden die aan de objecten van de Stichting BMG in het verslagjaar zijn uitgevoerd.

Lemsterpoort en Woudsenderpoort in Sloten

De voorbereidingen voor het herstellen van het metselwerk nabij de waterlijn bij de beide poorten in Sloten is van start gegaan.

Voor beide objecten is een Brim beschikking afgegeven.

Kerktoren te Harich

Uit de voorbereiding van de restauratie van de klokkenstoel in toren van de kerk in Harich bleek deze zich in een zeer slechte staat te bevinden. Bovendien werd duidelijk dat ruim een eeuw geleden de oude klokkenstoel werd afgetopt om ruimte te maken voor een soort nieuwe hulpconstructie die fungeerde als basis voor de nieuwe klokkenstoel en constructief werd opgelegd en ingemetseld in de torenmuren. Door het luiden van de klokken en de trillingen die daardoor ontstaan, trillen de stenen in de toren los; een zorgelijke situatie die gecorrigeerd moet worden.

Al in 2009 is een onderzoek gestart om te bepalen op welke wijze het beste kan worden gerestaureerd. Een bouwhistorisch- en dendrochronologisch onderzoek maakten hier o.m. deel van uit. Dit heeft geleid tot het plan om de huidige bovenste klokkenstoel in de toren te vervangen en zodanige oplegging te construeren dat de trillingen in de toren worden geminimaliseerd. De oorspronkelijke grotendeels vergane klokkenstoel kan daardoor in z'n huidige opstelling worden gehandhaafd. De Monumentencommissie heeft al in 2010 positief op de plannen gereageerd. De aangevraagde monumentenvergunning is eveneens verleend. De ingediende aanvraag om een rijksbijdrage in het kader van de BRIM is tot nu toe 2 maal afgewezen wegens ontoereikend budget. In het verslagjaar werd voor de derde maal een aanvraag ingediend, maar nu bij de provincie. Ook op deze aanvraag kon niet positief worden beschikt vanwege overvraging van de beschikbare middelen. Het bestuur heeft overigens wel een aantal verzoeken om een financiële bijdrage bij fondsen ingediend. Enkele aanvragers hebben positief gereageerd, waaronder de Stichting Bas Backer te Harich die een bijdrage heeft toegezegd van € 45.000,00 onder de voorwaarde dat betaling zal plaats vinden als de restauratie is aangevangen.

Kerktoren te Sloten

Nadat de uitvoering van de opknapbeurt aan de toren in Sloten eind 2011 was afgerond heeft in 2012 de definitieve afrekening plaats gevonden.

Kerktoren in Wijckel

Voor dit object is in het 2011, gecombineerd met het kerkbestuur, een bijdrage aanvraag ingediend in het kader van de BRIM. Hierop werd positief beschikt. De onderhoudswerkzaamheden zijn in 2011 opgestart en in het voorjaar van 2012 afgerond.

Kerktoren te Balk

De dakruiter in Balk is in 2011 opgeknapt. In het verslagjaar zijn geen werkzaamheden aan dit object uitgevoerd, met uitzondering van de gebruikelijke jaarlijkse inspectie.

Kerktoren te Sondel

Nadat in het najaar van 2010 aan de toren zichtbare gebreken werden geconstateerd is uit veiligheidsoverwegingen de haan tijdelijk verwijderd. De spits bleek op 1/3 van de top scheefstand te vertonen veroorzaakt door bouwkundig verval van de koningstijl. Op de spits is, tegen inwatering, een tijdelijke waterdichte voorziening geplaatst om verdere schade te voorkomen. Voor dit object is enkele jaren geleden een BRIM-aanvraag ingediend samen met het kerkbestuur waarover positief is beschikt.

Eventuele verhoging van de toren is aan de orde gesteld, respectievelijk is hiervoor een verzoek ingediend bij onze stichting door de de Protestantse Gemeente ONS en ondersteund door Plaatselijk Belang Sondel. Voor 1956, het bouwjaar van het huidige object, was deze toren hoger, een situatie die men in Sondel graag terug zou willen zien. Ons bestuur heeft op grond van de statuten van de BMG besloten hiervoor geen extra middelen te gaan inzetten. In 2011 is een werkgroep in het leven geroepen die is gestart met een onderzoek naar de haalbaarheid van de plannen van dit initiatief. Deze groep is samengesteld uit de Protestantse Gemeente Ons (1x kerkrentmeester) het Plaatselijk Belang Sondel (1x haar voorzitter) en namens de BMG door de voorzitter en de secretaris. De werkgroep is in het verslagjaar een drietal keren bijeen geweest. Zij wil proberen toch tot een verhoging van de toren te komen. De aanvraag om een bouw- en monumentenvergunning is in het verslagjaar ingediend bij de gemeente. Er is een begroting opgesteld, die is uitgesplitst naar reguliere onderhoudskosten en kosten die met de verhoging te maken hebben. Deze laatste kosten zullen uit andere budgetten gefinancierd moeten worden. De fondsenwerving zal in 2013 worden opgestart.

Toren te Nijemirdum

Het herstel van het voeg- en metselwerk is in 2012 uitgevoerd. Gelijktijdig is het luik in het achterdakvlak van de toren groter gemaakt om de Monumentenwacht bij het uitvoeren van inspecties bij het dak beter tot zijn recht te laten komen. Ook is in het rechterdakvlak, op verzoek van Plaatselijk Belang Nijemirdum en de organisatie van de Open Monumentendag, een luik aangebracht dat verwijderd kan worden. Hiermee wordt het mogelijk gemaakt om op grote hoogte toch van het wijde uitzicht te kunnen genieten in de richting van het dorp Oudemirdum.

Kerktoren te Oudemirdum

De kerktoren in Oudemirdum is in het verslagjaar volledig schoongemaakt en geschilderd. Verrotte delen bij de galgaten zijn eveneens hersteld en vernieuwd.

Klokkenstoel te Mirns

De klokkenstoel van Mirns is in het voorjaar van 2011 helemaal opnieuw geschilderd. In het verslagjaar zijn aan dit object geen werkzaamheden uitgevoerd.

Klokkenstoel te Ruigahuizen

De klokkenstoel is in 2011 helemaal opnieuw geschilderd. In het verslagjaar zijn geen werkzaamheden aan deze klokkenstoel uitgevoerd.

Kerktoren te Elahuizen

Voor de toren in Elahuizen is in 2011 een Brim beschikking afgegeven. De gescheurde klok is in de herfst van 2011 hersteld en weer opgehangen. Gelijktijdig zijn er toen reparaties aan de toren uitgevoerd en is de dakruiter van een nieuwe verflaag voorzien. De werkzaamheden zijn in 2012 afgerond

Teernstrabrug Balk (Luts)

In het verleden is voor de Teernstrabrug een beschikking ontvangen op grond van het Brim. In 2011 zijn er onderhoudswerkzaamheden aan de landhoofden gepleegd. Zo is een groot deel van het voegwerk hersteld, is op een landhoofd van een nieuwe natuurstenen afdekking aangebracht en heeft herstel aan het siersmeedwerk plaats gevonden. De werkzaamheden en de financiële afwikkeling zijn in 2012 afgerond.

Raadhuis

In het verslagjaar is het raadhuis helemaal geschilderd. Vooral de kozijnen op de begane grond en de natuurstenen ornamenten bij de hoofdingang zijn aan een verfbeurt toe. In verband met het werkbezoek van Koninging Beatrix aan de gemeente op 6 juli is het pand aan de binnenkant ook helemaal opgeknapt. De gemeente Gaasterlân-Sleat, huurder van het Raadhuis, heeft vanwege de naderende gemeentelijke fusie, met ingang van 1 januari 2014 de huur opgezegd.

Het bestuur beraadt zich er op hoe het gemis van de huurpeningen voor de stichting BMG op een verantwoorde wijze kan worden opgevangen. Voor het jaar 2013 is de gemeente nog gebruiker van het pand, maar wat er daarna gebeurt is nog onduidelijk.

Museum Stédhûs Sleat

Aan het voormalige stadhuis Sloten heeft in het verslagjaar geen noemenswaardig onderhoud plaatsgevonden omdat die werkzaamheden eerder werden uitgevoerd. Wel heeft overleg plaats-gevonden hoe de brandveiligheissituatie kan worden verbeterd. Verwacht wordt dat die werkzaamheden in het voorjaar van 2013 kunnen worden uitgevoerd.

Subsidie aanvraag toren Harich bij de provincie

In 2012 is een aanvraag om subsidie voor het restaureren van de klokkenstoel in de toren van Harich bij het provinciaal bestuur ingediend.

Er zijn zoveel plannen ingediend dat het aangevraagde budget om voor subsidie in aanmerking te komen, het plafond voor het beschikbare budget ruimschoots werd overschreden.

Om tot een eerlijke verdeling van het beschikbare subsidie te komen heeft de provincie een notaris laten loten. Helaas behoorde de aanvraag voor de toren van Harich niet tot de gelukkigen.

Voor de derde maal (2 keer eerder een Brim aanvraag in 2010 en 2011) werd de aanvraag van het bestuur niet gehonoreerd.

Jaarrekening

Penningmeester J.B. van Vegten heeft in 2012 de jaarrekening en de meerjarenbegroting 2013 e.v. opgesteld; bij de goedkeuring van dit jaarverslag is die nog niet bij de gemeente Gaasterlân-Sleat, p/a Uitvoeringsorganisatie 'De Friese Meren', Postbus 101, 8500 AC te Jouren, ingediend.

Postadres

De Stichting heeft haar postadres aan de A. Stellingwerfstraat 4, 8561 CL te Balk. Het rekeningnummer bij de ING bank is 2373456.

Balk, 31 januari 2013